

УДК 635.21:631.55(477.46)

Воробйова Н. В.

Уманський національний університет садівництва, вул. Інститутська, 1, м. Умань, Черкаська обл., 20305, Україна, e-mail: vorob2211@yandex.ru

АГРОБІОЛОГІЧНА ОЦІНКА СОРТІВ КАРТОПЛІ В ПРАВОБЕРЕЖНОМУ ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ

Досягти високого рівня врожайності картоплі ранньої можливо шляхом подальшого вдосконалення технології вирощування за рахунок застосування насамперед високоврожайних сортів. Метою досліджень було вивчення сортів картоплі ранньостиглої в умовах Правобережного Лісостепу України. Встановити взаємозв'язок між біометричними показниками та врожайністю картоплі залежно від сорту.

Дослід був закладений у 2014–2016 рр. на полі навчально-наукового виробничого відділку Уманського національного університету садівництва і включав сім варіантів. Площа дослідної ділянки – 40 м², повторість – чотирикратна. Вивчали такі сорти картоплі ранньої: 'Серпанок' (контроль), 'Ред Скарлет', 'Латона', 'Беллароза', 'Каррера', 'Тирас' та 'Забава', внесені до Реєстру сортів рослин, придатних для вирощування в Україні. Бульби висаджували в I–II декаді квітня за схеми розміщення 70×35 см.

Встановлено, що у фазі масових сходів вищими були рослини сорту 'Забава', висота яких становила 8,2 см і переважала сорт 'Серпанок', який був обраний за контроль, на 0,4 см. Нижчою висотою відрізнялися рослини сорту 'Каррера' – 5,6 см. У період цвітіння, коли рослини картоплі завершили інтенсивний ріст і почали утворювати бульби, за висотою рослин відрізнялися сорти 'Беллароза', 'Латона', 'Каррера', де даний показник знаходився в межах 59,1–63,3 см. Подальші дослідження свідчать, що в середньому за роки досліджень більшу площу листків у період цвітіння відмічено в сортів 'Каррера' та 'Латона' – 34,8 і 35,3 тис. м²/га відповідно, що порівнянно до контролю дало можливість отримати істотний приріст 6,7 і 7,2 тис. м²/га відповідно. В інших досліджуваних сортів площа листків знаходилась на рівні 28,0–33,3 тис. м²/га. Стеблостій на площі складається з кількості кущів і стебел у кожному з них. За роками досліджень меншим даний показник відмічено у контрольного сорту 'Серпанок' – 146,9 тис. шт. Кількість стебел на рівні контролю утворили рослини сорту 'Забава' – 157,2 тис. шт./га, що перевищувало контроль на 10,3 тис. шт./га. Тоді як у сортів 'Латона' і 'Каррера' цей показник становив 242,9 і 238,8 тис. шт./га відповідно та істотно переважав контроль (на 91,9–96,0 тис. шт./га).

Збирання врожаю бульб картоплі ранньої на 50 добу від сходів у середньому за роки досліджень свідчить про те, що найбільшу врожайність сформували рослини сортів 'Латона' – 16,2 т/га, 'Ред Скарлет' – 15,8 т/га. Дещо нижчим цей показник був у сортів 'Каррера' – 12,5 т/га та 'Беллароза' – 11,8 т/га. Сорт 'Серпанок', що використовувався за контроль, мав урожайність 9,2 т/га. Аналізуючи одержані дані за роки досліджень слід зазначити, що найвищий рівень урожайності відмічено в сорту 'Латона' – 34,7 т/га, що на 16,8 т/га або 93,8 % перевищує показники контролю (сорт 'Серпанок' – 17,9 т/га).

Досить високою продуктивністю відзначилися сорти картоплі 'Каррера' і 'Беллароза', врожайність яких досягала рівня 33,5 і 30,2 т/га відповідно, що перевищувало контроль на 87,2–68,7 %. Меншим досліджуваний показник був у сортів 'Ред Скарлет', 'Тирас' і 'Забава' – 23,4–26,5 т/га та істотно переважали контроль на 5,5–8,6 т/га. Вміст нітратів у бульбах картоплі перебував на рівні 90–98 мг/кг сирової маси й істотної різниці між варіантами досліду не отримано. За умов гранично допустимої концентрації нітратів у бульбах картоплі на рівні 250 мг/кг, продукція в досліді була екологічно-чистою і придатною для споживання.